

# “XÂY” VÀ “CHỐNG”: VAI TRÒ SONG HÀNH CỦA ĐOÀN - HỘI TRONG BẢO VỆ TƯ TƯỞNG CỦA ĐẢNG

NGUYỄN THẾ THÌN - HOÀNG THỤY DƯƠNG

Trường Đại học Kinh tế - Đại học Huế

Ngày nhận bài: 13/05/2025; Ngày phản biện, biên tập và sửa chữa: 27/05/2025; Ngày duyệt đăng: 12/06/2025

## ABSTRACT

In the context of increasing global and domestic fluctuations, hostile forces have been escalating their activities against the Communist Party and the State of Vietnam, particularly through the ideological front. As a result, firmly safeguarding the Party's ideological foundation has become more urgent than ever. In this crucial task, the Ho Chi Minh Communist Youth Union and the Vietnam Students' Association play a central and indispensable role. With union members, youth, and students forming the core forcedynamic individuals who are especially susceptible to new ideological trendstheses organizations are uniquely positioned to lead ideological education and protection efforts. This thesis highlights their dual and parallel responsibilities: “building” - meaning the consolidation of a strong ideological foundation among young people, and “fighting” - meaning the active and timely refutation of false, distorted, and hostile arguments. The research emphasizes that these two tasks must go hand in hand and cannot be separated of Youth Union and Student Association. Accordingly, the study proposes practical models, initiatives, and solutions to strengthen the ideological role in the current period.

Key words: Party ideology, Youth Union, students, protecting the foundation, “building” and “fighting”.

## I. MỞ ĐẦU

Trong thời đại toàn cầu hóa và sự phát triển bùng nổ của công nghệ thông tin, cuộc đấu tranh tư tưởng ngày càng trở nên phức tạp và quyết liệt. Các thế lực thù địch không ngừng lợi dụng Internet, mạng xã hội để lan truyền thông tin sai lệch, xuyên tạc chủ trương, đường lối của Đảng, nhằm “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, làm suy yếu niềm tin của nhân dân, đặc biệt là thế hệ trẻ, vào vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Trong bối cảnh đó, việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng - chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh - không chỉ là nhiệm vụ của các cấp ủy Đảng mà còn là trách nhiệm của cả hệ thống chính trị, trong đó có tổ chức Đoàn - Hội. Với đặc thù gần bó mật thiết với thanh niên, Đoàn TNCS Hồ Chí Minh và Hội Sinh viên Việt Nam có vai trò quan trọng trong việc “xây” - xây dựng nền tảng tư tưởng vững chắc cho thế hệ trẻ, đồng thời “chống” - chủ động phát hiện, phản bác các luận điệu sai trái, bảo vệ trận địa tư tưởng của Đảng.

## II. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

### 1. Cơ sở lý luận

Trong hệ thống chính trị Việt Nam, nền tảng tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam được xác định là chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Đây là cội nguồn lý luận và kim chỉ nam hành động cho toàn bộ hoạt động lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Nhà nước và các tổ chức chính trị - xã hội. Không chỉ mang tính chất định hướng, đây còn là tấm bản đồ tinh thần để dân tộc Việt Nam vững bước trên con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội và phát triển đất nước bền vững. Chủ nghĩa Mác - Lênin với những quy luật khách quan về sự vận động của xã hội, về vai trò lịch sử của quần chúng nhân dân, cùng tư tưởng Hồ Chí Minh - sự kết tinh giữa tinh thần yêu nước, truyền thống dân tộc và trí tuệ nhân loại, đã tạo thành một hệ tư tưởng toàn diện, sâu sắc và mang tính dẫn dắt lịch sử cách mạng Việt Nam.

Văn kiện Đại hội XIII của Đảng đã tái khẳng định tính bất biến và sáng tạo của nền tảng tư tưởng đó: “Kiên định, vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh là nhiệm vụ hàng đầu, có ý nghĩa sống còn đối với Đảng, chế độ và sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta trong giai đoạn hiện nay.” (Văn kiện Đại hội XIII, tập 1, tr.107). Trong bối cảnh đất nước đang bước vào giai đoạn phát triển mới, với nhiều cơ hội và thách thức đan xen, nhiệm vụ giữ vững nền tảng tư tưởng càng trở nên cấp thiết. Trong đó, công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng chính là bảo vệ chính nghĩa, chân lý và con đường phát triển của dân tộc.

Bảo vệ tư tưởng không chỉ là ngăn chặn cái sai, cái xấu; mà trước hết phải là xây dựng cái đúng, cái tốt, cái chân chính, giúp cán bộ, Đảng viên và đặc biệt là thanh niên - những chủ nhân tương lai của đất nước - có bản lĩnh vững vàng, niềm tin kiên định, lý tưởng sống cao đẹp. Vì thế, hai trụ cột không thể tách rời trong công tác tư tưởng là:

“Xây” - tức là bồi dưỡng lý tưởng, cổ vũ nhận thức đúng đắn, lan tỏa giá trị tích cực, tạo nên sức đề kháng tự thân trước mọi tác động tiêu cực. Đây là quá trình chủ động, mang tính giáo dục lâu dài, xây nền từ gốc. “Chống” - tức là chủ động phát hiện, đấu tranh, phản bác, ngăn chặn các quan điểm sai trái, thù địch, các biểu hiện lệch chuẩn trong đời sống tư tưởng - đạo đức - lối sống. “Xây” và “chống” là hai mặt của một thể thống nhất: nếu “xây” tạo thể trận vững chắc từ bên trong, thì “chống” giúp giữ gìn sự ổn định từ bên ngoài; nếu “xây” là phòng ngừa, thì “chống” là xử lý; nếu “xây” giúp lan tỏa chân lý, thì “chống” giữ cho chân lý không bị xuyên tạc, bóp méo. Vì vậy, trong mọi hoạt động bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, cả hai mặt này phải được triển khai song hành, đồng bộ, hiệu quả, với tư duy chiến lược, phản ứng nhanh và hành động nhất quán.

### 2. Cơ sở thực tiễn

Trong bối cảnh đất nước đang đẩy mạnh công cuộc đổi mới toàn diện và hội nhập sâu rộng vào đời sống chính trị - kinh tế - văn hóa toàn cầu, công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng đang phải đối mặt với nhiều thách thức mang tính hệ thống và phức tạp. Những biến động sâu sắc của tình hình trong nước và quốc tế đã tạo ra những điều kiện mới, đặt ra yêu cầu cấp thiết phải tăng cường cả chiều sâu lẫn chiều rộng trong xây dựng và bảo vệ hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa. Đặc biệt, thanh niên - lực lượng xã hội giữ vai trò trung tâm trong quá trình kế thừa và phát triển - đang là đối tượng chịu nhiều tác động từ không gian mạng, môi trường văn hóa số và những trào lưu tư tưởng đa chiều, phức tạp. Những nguy cơ về mặt tư tưởng trong bộ phận thanh niên hiện nay không phải là sự bộc phát nhất thời, mà là những biểu hiện âm ỉ, dai dẳng và dễ bị khai thác nếu thiếu sự dẫn dắt, định hướng kịp thời.

#### a) Không gian mạng - mặt trận tư tưởng mới, đầy thách thức

Sự phát triển mạnh mẽ của công nghệ số, đặc biệt là mạng xã hội, đã mở ra một kỷ nguyên truyền thông đa chiều với tốc độ lan truyền và khả năng tác động chưa từng có. Internet ngày nay không chỉ là công cụ thông tin, mà còn trở thành một môi trường sống, học tập và giao tiếp không thể thiếu đối với thanh niên. Theo thống kê của We Are Social (2023), Việt Nam hiện có trên 77 triệu người dùng mạng xã hội, trong đó trên 70% thuộc độ tuổi từ 15 đến 35 - là nhóm tuổi tập trung đông đảo lực lượng đoàn viên, sinh viên, học sinh.

Tuy nhiên, cũng chính trên không gian này, các thế lực thù địch, phản động, cơ hội chính trị đã lợi dụng để triển khai nhiều hoạt động tuyên truyền sai trái, xuyên tạc, nhằm làm xói mòn niềm tin chính trị, kích động tư tưởng chống phá và gây rối loạn nhận thức trong xã hội. Hàng ngàn tài khoản ẩn danh, fanpage, blog, kênh YouTube... đang âm thầm phát tán các nội dung mang tính chất chống đối:

- Xuyên tạc lịch sử, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam;

- Bồi nhọ hình ảnh lãnh tụ Hồ Chí Minh, làm lu mờ giá trị cách mạng và truyền thống dân tộc;

- Cổ súy chủ nghĩa thực dụng, lối sống hưởng thụ, đề cao chủ nghĩa cá nhân;

- Kích động “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ cán bộ, Đảng viên và nhân dân.

Theo Báo cáo tổng kết công tác tuyên giáo năm 2023 của Ban Tuyên giáo Trung ương, trong vòng một năm, các cơ quan chức năng đã phát hiện và xử lý hơn 14.800 bài viết, clip, hình ảnh có nội dung phản động, xuyên tạc trên không gian mạng. Nhiều bài viết có lượng tiếp cận lên đến hàng triệu lượt xem, để lại hậu quả nghiêm trọng trong việc tác động đến tư duy, hành vi, đặc biệt là giới trẻ vốn đang trong quá trình hình thành hệ giá trị và bản lĩnh chính trị.

Điều này cho thấy không gian mạng đã trở thành mặt trận tư tưởng phức tạp và tiềm ẩn nhiều rủi ro, đòi hỏi các tổ chức Đoàn - Hội phải nhận diện rõ các nguy cơ, đồng thời chủ động xây dựng lực lượng “tác chiến tư tưởng” hiệu quả trong môi trường số.

#### **b) Lịch chuẩn tư tưởng, suy giảm lý tưởng sống trong một bộ phận thanh niên**

Trong quá trình chuyển đổi và mở cửa kinh tế - xã hội, những áp lực từ đời sống vật chất, truyền thông đại chúng và các xu hướng toàn cầu hóa đã khiến một bộ phận không nhỏ thanh niên rơi vào trạng thái lệch chuẩn nhận thức, sống xa rời lý tưởng cách mạng, thiếu trách nhiệm với cộng đồng và xã hội. Biểu hiện dễ nhận thấy là sự thờ ơ với các vấn đề chính trị, thụ động trong việc tiếp cận thông tin chính thống, dễ bị lôi kéo bởi những trào lưu lệch lạc như tôn sùng thần tượng mù quáng, chạy theo «trend», sống ảo, thiếu tinh thần cống hiến và tự hoàn thiện bản thân.

Kết quả khảo sát xã hội học do Viện Nghiên cứu Thanh niên (thuộc Trung ương Đoàn) thực hiện năm 2022 cho thấy một số con số đáng báo động:

- Chỉ có 38,5% sinh viên được hỏi khẳng định rằng lý tưởng sống của họ gắn liền với mục tiêu phục vụ Tổ quốc và nhân dân;

- Khoảng 24% thanh niên cho rằng “tham gia chính trị không phải là trách nhiệm của người trẻ”;

- Gần 50% người trẻ không thể phân biệt rõ ràng giữa tin thật và tin giả trên mạng xã hội - một thực trạng đáng lo ngại trong điều kiện thông tin bị nhiễu loạn.

Thực tiễn trên cho thấy, thanh niên đang đứng trước những thách thức không nhỏ trong việc định hình hệ tư tưởng và giá trị sống. Nếu không có sự dẫn dắt đúng đắn, họ rất dễ bị rơi vào trạng thái mất phương hướng, thiếu bản lĩnh chính trị và xa rời lý tưởng cách mạng. Chính trong bối cảnh ấy, Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và Hội Sinh viên Việt Nam cần phát huy hơn nữa vai trò là tổ chức chính trị - xã hội gần gũi nhất với thanh niên, trở thành cầu nối, điểm tựa và là “người dẫn đường” cho thế hệ trẻ, giúp họ khơi dậy khát vọng cống hiến, củng cố bản lĩnh và xây dựng hệ giá trị bền vững.

#### **c) Hội nhập quốc tế và nguy cơ “tự diễn biến mềm” trong văn hóa, tư tưởng**

Hội nhập quốc tế là xu thế tất yếu và mang lại nhiều cơ hội cho sự phát triển toàn diện của đất nước. Tuy nhiên, song hành với đó là những thách thức không thể xem nhẹ, đặc biệt là sự xâm nhập của các giá trị tư tưởng, mô hình văn hóa, lối sống ngoại lai - đôi khi đi ngược với truyền thống văn hóa dân tộc và lý tưởng cách mạng xã hội chủ nghĩa.

Một bộ phận thanh niên hiện nay thể hiện sự mất phương hướng trong lựa chọn giá trị sống, dễ bị ảnh hưởng bởi lối sống phương Tây thực dụng, đề cao chủ nghĩa cá nhân, xem nhẹ nghĩa vụ công dân, thậm chí tiếp nhận những tư tưởng cực đoan như “tự do tuyệt đối”, “vượt rào chuẩn mực xã hội”, “phá bỏ khuôn phép truyền thống”... Những biểu hiện này được các nhà nghiên cứu gọi là “tự diễn biến mềm” - sự thay đổi dần dần trong tư tưởng, đạo đức, lối sống, nhưng lại mang tính nguy hiểm vì khó nhận diện và dễ bị xem nhẹ.

Nếu không được giáo dục, cảnh báo và định hướng kịp thời, tình trạng “tự diễn biến mềm” có thể làm xói mòn nền tảng tư tưởng trong một bộ phận thanh niên, dẫn đến sự thờ ơ hoặc thậm chí là phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng, từ đó tiềm ẩn nguy cơ suy giảm sức mạnh đoàn kết và tính thống nhất của toàn hệ thống chính trị.

### **III. VAI TRÒ “XÂY” VÀ “CHỐNG” CỦA ĐOÀN - HỘI**

Công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng không chỉ dừng lại ở việc ngăn chặn, phản bác các quan điểm sai trái, mà còn bao gồm việc chủ động vun đắp, bồi dưỡng lý tưởng, đạo đức và bản lĩnh chính trị cho

thế hệ trẻ. Trong đó, tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh và Hội Sinh viên Việt Nam có vai trò đặc biệt quan trọng. Với vị thế là tổ chức chính trị - xã hội rộng khắp, gần bó mật thiết với thanh niên, Đoàn - Hội chính là lực lượng nòng cốt trong công cuộc “xây” nền tảng tư tưởng vững chắc và “chống” lại các biểu hiện lệch chuẩn trong thanh niên, sinh viên.

#### **1. Vai trò “Xây”: Xây dựng nền tảng tư tưởng vững chắc cho thanh niên**

##### **a) Giáo dục chính trị - tư tưởng: Nhiệm vụ trung tâm, xuyên suốt**

Giáo dục chính trị - tư tưởng là nhiệm vụ trung tâm trong mọi hoạt động của Đoàn - Hội. Tổ chức Đoàn các cấp đã chủ động đổi mới nội dung, hình thức tuyên truyền, nhằm đưa đường lối, chủ trương của Đảng, của Đoàn đến gần hơn với thanh niên.

Cụ thể, các cấp bộ Đoàn - Hội thường xuyên tổ chức các đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng như học tập Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc, Nghị quyết Đại hội Đoàn các cấp, Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết, học tập 6 bài lý luận chính trị dành cho đoàn viên mới, các chuyên đề về tư tưởng Hồ Chí Minh... Bên cạnh đó, nội dung rèn luyện đoàn viên, rèn luyện sinh viên cũng được tập trung hướng vào giáo dục tư tưởng, đạo đức, lối sống, góp phần hình thành thế hệ trẻ có lý tưởng cách mạng, bản lĩnh vững vàng, sống có trách nhiệm với xã hội.

Đáng chú ý, nhiều địa phương đã áp dụng các hình thức truyền thông hiện đại như: Talkshow, video ngắn, podcast chính luận, infographics trực tuyến... nhằm truyền tải tư tưởng Hồ Chí Minh, các nội dung lịch sử Đảng, Chủ nghĩa Mác - Lênin theo cách gần gũi, sinh động và dễ tiếp cận hơn với thế hệ trẻ. Điều này giúp khắc phục sự khô khan, hành chính hóa trong tuyên truyền tư tưởng chính trị.

Ví dụ, tại Thành đoàn TP.HCM, mô hình “Không gian tư tưởng Hồ Chí Minh” kết hợp triển lãm hình ảnh, thuyết trình đa phương tiện, trải nghiệm thực tế đã thu hút hàng chục nghìn đoàn viên - sinh viên tham gia. Hay chương trình “Thanh niên học và làm theo Bác” do Trung ương Đoàn phát động được triển khai dưới nhiều hình thức như video thử thách 21 ngày, podcast “Góc nhìn Hồ Chí Minh”... đã tạo sức lan tỏa mạnh mẽ.

##### **b) Bồi dưỡng lý tưởng cách mạng và khơi dậy lòng yêu nước**

Lý tưởng cách mạng và lòng yêu nước là động lực tinh thần cốt lõi để thanh niên vượt qua thách thức, sống có trách nhiệm và cống hiến. Đoàn - Hội không chỉ giáo dục bằng lời nói mà còn thông qua môi trường rèn luyện thực tiễn như các phong trào hành động cách mạng:

- “Thanh niên tình nguyện vì cộng đồng”: Đưa hàng triệu lượt thanh niên đến vùng sâu, vùng xa, biên giới hải đảo để phục vụ nhân dân, từ đó hun đúc tình yêu quê hương, đất nước;

- “Tuổi trẻ sáng tạo”: Khơi gợi tinh thần đổi mới, dám nghĩ, dám làm trong học tập, nghiên cứu khoa học và khởi nghiệp;

- “Sinh viên 5 tốt”: Hướng thanh niên đến sự hoàn thiện toàn diện về đạo đức, học tập, thể lực, tình nguyện và hội nhập quốc tế.

Ngoài ra, việc xây dựng “Không gian văn hóa Hồ Chí Minh”, tổ chức các cuộc thi tìm hiểu về tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh - như cuộc thi “Ánh sáng soi đường”, “Tuổi trẻ học tập và làm theo Bác”... - đã giúp thanh niên không chỉ học mà còn sống theo lời Bác dạy.

##### **c) Định hướng văn hóa, lối sống tích cực trong thanh niên**

Trước sự xâm nhập ngày càng tinh vi của văn hóa ngoại lai, độc hại, phản động, các tổ chức Đoàn - Hội phải đóng vai trò là “lá chắn mềm” để bảo vệ hệ giá trị văn hóa dân tộc và định hướng lối sống lành mạnh, tích cực.

Thông qua các hoạt động văn hóa, văn nghệ, thể thao, câu lạc bộ sở thích, sân chơi học thuật... Đoàn - Hội tạo ra môi trường sinh hoạt đa dạng, hấp dẫn và lành mạnh cho thanh niên. Các mô hình tiêu biểu có thể kể đến như:

- “Liên hoan nghệ thuật sinh viên”, “Ngày hội văn hóa - thể thao học sinh sinh viên”;

- Cuộc thi “Tìm kiếm gương mặt thanh niên sống đẹp”, các diễn đàn về ứng xử văn minh, văn hóa học đường...

Đặc biệt, hình mẫu “thanh niên thời đại mới” với tiêu chí: sống đẹp - sống có ích - sống trách nhiệm đã trở thành định hướng chung cho hoạt động của các cấp bộ Đoàn, giúp thanh niên hình thành nhân cách toàn diện.

**d) Phát huy vai trò của cán bộ Đoàn - Hội: Người dẫn dắt tư tưởng**

Cán bộ Đoàn - Hội là lực lượng tiên phong trong công tác “xây” tư tưởng. Để làm được điều đó, đội ngũ cán bộ cần có bản lĩnh chính trị vững vàng, kỹ năng lãnh đạo thanh niên tốt và đặc biệt phải là người “nói đi đôi với làm”, làm gương trong học tập, rèn luyện và hành động.

Các lớp tập huấn, bồi dưỡng lý luận chính trị, phương pháp công tác thanh niên được tổ chức thường xuyên để nâng cao chất lượng đội ngũ. Mô hình “Học kỳ cán bộ Đoàn” tại nhiều trường đại học đã góp phần tạo nên lớp cán bộ trẻ “vừa hồng vừa chuyên”, có năng lực truyền cảm hứng, dẫn dắt thanh niên đến với lý tưởng cách mạng và con đường đúng đắn.

**2. Vai trò “Chống”: Chủ động đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch**

**a) Nắm bắt dư luận, tâm tư trong thanh niên - sinh viên**

Để phản bác hiệu quả các quan điểm sai trái, việc hiểu rõ thực trạng nhận thức và dư luận trong thanh niên là điều kiện tiên quyết. Các tổ chức Đoàn - Hội thường xuyên tổ chức các buổi tọa đàm, diễn đàn, khảo sát ý kiến sinh viên, qua đó nắm bắt kịp thời các biểu hiện lệch chuẩn, thái độ tiêu cực, hoặc những băn khoăn, mâu thuẫn nhận thức đang diễn ra.

Việc ứng dụng các công cụ công nghệ thông tin, theo dõi dư luận trên mạng xã hội thông qua các nhóm Facebook, diễn đàn học sinh - sinh viên, các hashtag nóng... cũng giúp các cấp bộ Đoàn cập nhật kịp thời xu hướng, luồng thông tin sai lệch để có phản ứng phù hợp.

**b) Tổ chức phản biện và đấu tranh tư tưởng mạnh mẽ, sắc bén**

Thực tiễn cho thấy, những quan điểm sai trái nếu không được phản bác kịp thời sẽ dễ lan rộng, gây nhiều loạn nhận thức. Đoàn - Hội đã chủ động xây dựng các đội hình chuyên trách như “Lý luận trẻ”, “Phản biện nhanh”, “Cộng đồng yêu nước trên không gian mạng” nhằm tham gia phản bác, giải thích, định hướng dư luận.

Các bài viết, video, infographics, podcast chính luận được sản xuất bởi chính đoàn viên - sinh viên có lập trường vững vàng đã tạo được hiệu ứng tích cực. Việc tổ chức các cuộc thi viết phản biện xã hội, “Diễn đàn sinh viên với các vấn đề thời sự”, “Tranh biện vì sự thật”... cũng giúp rèn luyện tư duy phản biện và khả năng đấu tranh chính trị cho thanh niên.

**c) Chủ động “chặn từ gốc” các biểu hiện tiêu cực**

Phòng bệnh hơn chữa bệnh - đây là nguyên tắc quan trọng trong công tác “chống” tư tưởng sai lệch. Đoàn - Hội phải là lực lượng đi đầu trong việc định hướng thông tin chính xác từ nguồn chính thống, tuyên truyền kịp thời về những vấn đề xã hội nhạy cảm để thanh niên không bị “bó trống nhận thức”.

Đồng thời, phải thường xuyên tổ chức các diễn đàn đấu tranh với tư tưởng thực dụng, cá nhân chủ nghĩa, lối sống vô cảm, từ đó giúp thanh niên hiểu rằng: sự vô cảm trước các vấn đề chính trị - xã hội cũng là một hình thức tiếp tay cho “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”.

**d) Phối hợp với các lực lượng khác trong mặt trận tư tưởng**

Hiệu quả của công tác “chống” chỉ có thể đạt được khi có sự phối hợp đồng bộ giữa các tổ chức trong và ngoài nhà trường. Đoàn - Hội cần liên kết chặt chẽ với:

- Tổ chức Đảng, lực lượng công an, quản trị mạng, cơ quan truyền thông để phát hiện và xử lý kịp thời các luồng thông tin xấu, độc;
- Giảng viên, cán bộ quản lý giáo dục để tích hợp nội dung đấu tranh tư tưởng vào chương trình học và các hoạt động ngoại khóa;
- Gia đình và cộng đồng, thông qua các mô hình như “Tam giác phối hợp: Nhà trường - Gia đình - Xã hội”.

**IV. GIẢI PHÁP NÂNG CAO HIỆU QUẢ “XÂY” VÀ “CHỐNG”**

Trong tình hình mới, việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng không chỉ là một yêu cầu chính trị cấp bách mà còn là sứ mệnh lâu dài và xuyên suốt. Các tổ chức Đoàn Thanh niên và Hội Sinh viên cần giữ vai trò nòng cốt, xung kích, không ngừng đổi mới phương thức, công cụ và tư duy hành động để vừa chủ động “xây” nền tảng tư tưởng kiên cố, vừa kiên quyết “chống” lại mọi biểu hiện sai trái, phản động trong thanh niên. Dưới đây là hệ thống giải pháp mang tính toàn diện và thực tiễn cao:

**1. Đổi mới phương thức giáo dục tư tưởng**

**a) Đa dạng hóa hình thức và phương tiện giáo dục**

Một trong những nguyên nhân khiến công tác giáo dục tư tưởng kém hiệu quả là hình thức truyền đạt khô khan, mang tính áp đặt, không phù hợp với tâm lý tiếp nhận của thế hệ trẻ hiện nay. Để khắc phục, cần:

- Tổ chức hoạt động giáo dục thông qua hình thức trải nghiệm: “Hành trình về nguồn”, “Trại hè lý luận”, “Du khảo lịch sử cách mạng” tại các địa danh lịch sử như Tân Trào, Pác Bó, K9 Đăk Chông, Thành cổ Quảng Trị...;

- Biến kiến thức lý luận chính trị thành các sản phẩm số hấp dẫn: phim tài liệu ngắn, vlog chính luận, podcast về tư tưởng Hồ Chí Minh, video TikTok với nội dung “đọc Nghị quyết cùng bạn trẻ”;

- Tổ chức các sự kiện giao lưu chính trị - văn hóa như diễn đàn “Tôi - Đảng - Tổ quốc”, chuỗi tọa đàm “Nói thẳng - Nói thật - Nói đúng”, các workshop về tư tưởng đạo đức Hồ Chí Minh kết hợp với nghệ thuật trình diễn dân gian.

**b) Chuyển từ “dạy” sang “đồng hành” - từ “thuyết giảng” sang “đối thoại”**

Không ít thanh niên ngày nay phản ứng tiêu cực với lối giáo dục áp đặt, một chiều. Họ cần được lắng nghe, được nói và được giải thích, không chỉ được “tuyên truyền”. Do đó, cần:

- Thiết kế các chương trình giáo dục thông qua đối thoại đa chiều: talkshow “Thanh niên hỏi - Đảng trả lời”, diễn đàn “Lý tưởng sống - góc nhìn trẻ”, mô hình “Đối thoại với Bí thư Đoàn” định kỳ;

- Khuyến khích tranh biện chính luận trong sinh viên, đặc biệt về các chủ đề “nhạy cảm” như tự do báo chí, dân chủ, vai trò của Đảng, hội nhập và giữ vững bản sắc dân tộc;

- Tổ chức các buổi giao lưu “Sống thật - nghĩ sâu - làm đúng” để chia sẻ thẳng thắn về niềm tin, giá trị sống, lý tưởng với sự tham gia của các nhà văn, nhà báo, nhà khoa học, đảng viên trẻ tiêu biểu.

**2. Nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ Đoàn - Hội**

**a) Chuyên nghiệp hóa công tác lý luận và truyền thông**

Cán bộ Đoàn - Hội không chỉ là người tổ chức sự kiện mà còn là “người dẫn đường tư tưởng”, do đó cần được đào tạo bài bản:

- Tổ chức lớp học lý luận nâng cao cho Bí thư, Chủ tịch Hội, Cán bộ cốt cán với nội dung gắn kết giữa lý luận Mác - Lênin và thực tiễn sinh viên hiện nay;

- Đào tạo kỹ năng truyền thông số toàn diện: dựng video ngắn, thiết kế infographic, vận hành fanpage, sử dụng công cụ đo hiệu quả truyền thông (Facebook Insight, TikTok Analytics...);

- Tập huấn kỹ năng xử lý khủng hoảng thông tin, hướng dẫn phân tích bình luận tiêu cực, phản bác luận điệu sai trái trong trường học và trên mạng xã hội.

Đặc biệt, cần hình thành lực lượng “cán bộ Đoàn tinh hoa” - những người vừa có bản lĩnh chính trị vững vàng, vừa giỏi công nghệ, có khả năng truyền cảm hứng và lan tỏa lý tưởng cách mạng một cách thuyết phục, mềm mại.

**b) Cơ chế tuyển chọn - bồi dưỡng - sử dụng cán bộ giỏi**

Cần xây dựng một “hệ sinh thái phát triển cán bộ lý luận trẻ” gồm ba khâu:

- Tuyển chọn từ thực tiễn: thông qua cuộc thi viết chính luận “Bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng”, cuộc thi “Nhà lãnh đạo trẻ”, “Học sinh - sinh viên với lý tưởng cách mạng”;

- Bồi dưỡng chuyên sâu: đào tạo qua lớp lý luận cấp cao, cử đi học tại Học viện Chính trị, hoặc trao đổi quốc tế về công tác thanh niên, tư tưởng - truyền thông;

- Sử dụng hiệu quả: giao nhiệm vụ cụ thể, phân công tham gia đội hình “phản biến trẻ”, làm MC dẫn dắt các talkshow lý luận, trở thành admin page chính luận.

**3. Ứng dụng công nghệ số và dữ liệu lớn vào công tác tư tưởng**

**a) Xây dựng hệ sinh thái truyền thông số chính thống**

Trong bối cảnh mạng xã hội là “mặt trận tư tưởng mới”, cần có những “pháo đài số” chính thống để lan tỏa tư tưởng đúng đắn:

- Phát triển hệ thống trang web, app di động dành riêng cho đoàn viên: cập nhật Nghị quyết, kiến thức chính trị, thông tin tình hình đất nước, chuyên mục “Hỏi - Đáp chính trị”;

- Tăng cường sản xuất nội dung phù hợp thị hiếu: reels, TikTok, podcast chính luận, video “phản biện kiểu Gen Z”, các series như “Lịch sử trong 60 giây”, “Hỏi Nhanh - Trả Nhanh về Đảng”;

- Tổ chức các chiến dịch truyền thông “chặn tin giả”, “vạch mặt luận điệu phản động”, “không share tin chưa kiểm chứng”.

**b) Ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI), dữ liệu lớn (Big Data)**



- Dùng AI theo dõi xu hướng tìm kiếm và chủ đề được quan tâm của thanh niên, từ đó định hướng nội dung tuyên truyền;

- Dùng Big Data phân tích cảm xúc dư luận, đánh giá hiệu quả lan tỏa của các chiến dịch truyền thông chính trị;

- Phát triển chatbot tư tưởng để đoàn viên hỏi đáp về lý luận Đảng, đăng ký học nghị quyết online, tra cứu tài liệu chính luận nhanh chóng.

#### 4. Tăng cường phối hợp liên ngành, liên tổ chức

##### a) *Phối hợp đa chiều trong giáo dục tư tưởng*

Không thể một mình Đoàn - Hội đảm nhiệm toàn bộ công tác giáo dục tư tưởng. Cần thiết lập các mối liên kết hiệu quả với:

- Nhà trường: tích hợp nội dung tư tưởng vào môn học Giáo dục công dân, Triết học Mác - Lênin, mở rộng thành phần tham gia hoạt động ngoại khóa;

- Gia đình: phối hợp với Hội phụ huynh qua các buổi chia sẻ, thư ngỏ “Cùng con giữ vững lý tưởng”, giáo dục niềm tự hào dân tộc trong đời sống thường nhật;

- Tổ chức xã hội - đoàn thể khác: Hội Cựu chiến binh, Hội Phụ nữ, Hội Chữ Thập đỏ... cùng tổ chức chương trình “Hành trình đến với lòng dân”, “Giao lưu thế hệ - kết nối lý tưởng”.

##### b) *Thiết lập mạng lưới cảnh báo và phối hợp xử lý tư tưởng sai lệch*

- Xây dựng tổ công tác liên ngành (Đoàn, Công an, Ban Giám hiệu, Phòng Công tác sinh viên) để theo dõi và xử lý nhanh chóng khi có biểu hiện lệch chuẩn tư tưởng;

- Tổ chức các buổi tập huấn liên ngành về nhận diện thông tin độc hại, phối hợp quản trị mạng nội bộ nhà trường;

- Thành lập trung tâm tư vấn và phân biện tư tưởng thanh niên để hỗ trợ cá nhân có biểu hiện dao động, mất phương hướng chính trị.

### V. KẾT LUẬN

Trong suốt chiều dài lịch sử cách mạng Việt Nam, nền tảng tư tưởng của Đảng - là chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh - luôn giữ vai trò là ngọn đuốc soi đường, là kim chỉ nam định hướng cho mọi đường lối, chính sách và hành động thực tiễn. Trong bối cảnh hiện nay, khi đất nước đang bước vào giai đoạn phát triển mới với những cơ hội và thách thức đan xen, đặc biệt là sự bùng nổ của không gian mạng và tác động đa chiều từ toàn cầu hóa, việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng càng trở nên cấp thiết, đòi hỏi sự vào cuộc mạnh mẽ, chủ động và sáng tạo từ mọi cấp, mọi ngành - trong đó, Đoàn Thanh niên và Hội Sinh viên giữ một vai trò đặc biệt quan trọng.

Qua phân tích lý luận và thực tiễn, có thể thấy rằng: hai mặt hoạt động “Xây” và “Chống” trong công tác tư tưởng không tách rời mà luôn song hành, hỗ trợ và bổ sung cho nhau. Nếu “Xây” là quá trình vun đắp, bồi dưỡng lý tưởng cách mạng, niềm tin chính trị, lối sống tích cực cho thanh

niên, thì “Chống” chính là tấm khiên bảo vệ, là sự chủ động nhận diện, phân bác và ngăn chặn những biểu hiện lệch lạc, sai trái, phản động. Thiếu một trong hai, công cuộc bảo vệ nền tảng tư tưởng sẽ trở nên méo mó, mất cân đối và kém hiệu quả.

Vai trò của Đoàn - Hội không chỉ giới hạn ở những hoạt động phong trào bề nổi, mà cần được nâng tầm lên thành một hệ thống giáo dục chính trị - tư tưởng có chiều sâu, tính tổ chức cao, và gắn bó mật thiết với nhu cầu phát triển nhân cách, lý tưởng và năng lực công dân của thanh niên hiện đại. Từ giáo dục thông qua trải nghiệm, đổi mới phương pháp truyền thông, ứng dụng công nghệ số, đến xây dựng lực lượng cán bộ Đoàn - Hội tinh hoa, các giải pháp cần được triển khai đồng bộ, liên tục, có tính hệ thống và kiểm chứng thực tiễn.

Hơn thế nữa, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong thanh niên không chỉ là nhiệm vụ mang tính chính trị - tư tưởng, mà còn là biểu hiện của niềm tin vào thế hệ trẻ - những người sẽ tiếp bước và làm chủ tương lai đất nước. Tin vào thanh niên cũng chính là đầu tư cho tương lai của Đảng, giáo dục và của dân tộc.

Trong thời gian tới, để Đoàn Thanh niên - Hội Sinh viên tiếp tục phát huy vai trò xung kích trên mặt trận tư tưởng, cần có sự vào cuộc đồng bộ của cả hệ thống chính trị, đặc biệt là sự chỉ đạo thường xuyên của cấp ủy Đảng, sự phối hợp chặt chẽ với nhà trường, gia đình và xã hội. Đồng thời, mỗi cán bộ Đoàn - Hội phải thực sự là những chiến sĩ tiên phong trong “xây” lý tưởng, “chống” sai lệch, góp phần giữ vững trận địa tư tưởng trong lòng giới trẻ, làm cho ánh sáng của lý tưởng cách mạng tiếp tục lan tỏa, soi sáng từng trái tim, khối óc của thế hệ mới.

### TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Ban Tuyên giáo Trung ương (2023) Báo cáo tổng kết công tác bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trên không gian mạng năm 2023, Ban Tuyên giáo Trung ương, Hà Nội.
2. Bộ Chính trị (2021), Văn kiện Đại hội Đại biểu Toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, tập I, II, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
3. Hồ Chí Minh Toàn tập (2011), Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
4. Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh (2022), Hướng dẫn công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thanh thiếu nhi giai đoạn 2022-2026, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh.
5. Trung ương Hội Sinh viên Việt Nam (2021), Chương trình rèn luyện sinh viên 5 tốt giai đoạn 2021-2025, Hội Sinh viên Việt Nam, Hà Nội.
6. Viện Nghiên cứu Thanh niên (2022), Báo cáo điều tra xã hội học về lý tưởng sống và nhận thức chính trị của thanh niên Việt Nam hiện nay, Trung ương Đoàn TNCS Hồ Chí Minh.

## MỘT SỐ VẤN ĐỀ HOẠT ĐỘNG...

(Tiếp theo trang 289)

được tóa “Đền ơn đáp nghĩa”, “Xóa đói giảm nghèo”, “Quân đội chung sức xây dựng nông thôn mới”; xây dựng nhà tình thương, Nhà đồng đội và các hoạt động giúp nhân dân lao động sản xuất, nâng cao đời sống, cũng như phòng chống, khắc phục hậu quả thiên tai.

Quán triệt phương châm “gắn xây với chống”, “lấy xây để chống”, các đơn vị luôn coi trọng giáo dục, bồi dưỡng nâng cao khả năng tự đề kháng của cán bộ, chiến sĩ và chủ động đấu tranh với những loại hình văn hóa xấu độc, các biểu hiện “tự chuyển biến, tự chuyển hóa” trong nội bộ; đồng thời tích cực đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch, nhằm phi chính trị hóa Quân đội, qua đó góp phần giữ vững trận địa tư tưởng của Đảng trong quân đội. Góp phần nâng cao chất lượng cho bộ đội và quá trình công tác của người cán bộ chính trị.

Tuy nhiên, nghiêm túc nhìn nhận thì trong công tác tổ chức thực hiện vẫn còn thiếu sót khuyết điểm cần khắc phục, như: nhận thức về sự cần thiết phải xây dựng môi trường văn hóa trong quân đội của một số cấp ủy, chỉ huy chưa sâu sát, còn mắc bệnh hình thức, chạy theo thành tích, chưa chú ý đến chất lượng, hiệu quả, nội dung, hình thức tiến hành chậm đổi mới, thiếu linh hoạt.

**2. Một số cán bộ chuyên trách chưa bám sát thực tiễn, thiếu năng động, sáng tạo; nền nếp hoạt động các loại hình văn hóa chưa thường xuyên**

Những nội dung trên đã đánh giá khái quát được cơ bản thực trạng hoạt động văn hóa văn nghệ của học viên. Và những giải pháp nhằm nâng cao chất lượng văn hóa văn nghệ trong môi trường Quân đội tạo ra môi trường lành mạnh và ổn định tư tưởng cho bộ đội. Ngoài ra đó còn là cơ sở để tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ cho đội ngũ cán bộ, hạt nhân VHVN của các đơn vị cơ sở; đưa các nội dung công tác VHVN vào chương trình đào tạo đối với học viên tại các học viện, trường sĩ quan quân đội. Kết hợp tốt công tác giáo dục chính trị tại đơn vị với các hoạt động bồi dưỡng nâng cao khả năng, kỹ năng thực hành về tổ chức các hoạt động VHVN cho đội ngũ cán bộ cơ sở.

Có thể khẳng định rằng hoạt động văn hóa văn nghệ là hoạt động không thể thiếu trong môi trường quân đội, đặc biệt là đối với học viên đào tạo cán bộ chính trị cấp Phân đội cho toàn quân, vì vậy cần phải tiếp tục đẩy mạnh hoạt động văn hóa văn nghệ trong đơn vị. Để nâng cao tay nghề công tác đảng, công tác chính trị cho học viên, làm kinh nghiệm, bài học, cơ sở cho học viên sau khi ra trường, công tác tại các đơn vị trong toàn quân. Góp phần tạo dựng môi trường quân đội lành mạnh, sôi nổi.

### TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Trường Sĩ quan Chính trị (2010), Tập bài giảng văn hóa văn nghệ, Hà Nội.
2. Trường Sĩ quan Chính trị (2015), Giáo trình Văn hóa văn nghệ, Bắc Ninh.